

szokása divatozott. „Hajam szála feláll belé, ha Kristus elnézi ma nálunk a föld határit s nemzetünket [...] Ó Tisza mellyéke! ó Szabolcs! ó Várad! ó Erdély! ahol édes Hazánk földén a szent király lábai nyemdoka máig fenn van; ahol kősziklából imádságával patakot árasztott; ahol erdőkből az éhezod tábora vadaknak parancsolt, és eljöttek; ahol a pribékek az országot aranyért elárulják, ott ő a pénzt kövekké változtatta” — oh szerencsétlen és bűnös ország! „A szent királyok decretuma fennmaradt a táblákon, füstbe ment az erkölcsökben.”²¹

Jegyzetek:

1. Sem Czuczor—Fogarasi, sem a Nyelvtörténeti Szótár nem ismeri a „vadászmise” szót. — 2. György Lajos, *A magyar anekdota története és egyetemes kapcsolatai*. Bp. 1934. 216. — 3. *Nyelvemléktár*, 15. k. 288. — 4. *Nyelvemléktár*, 4. k. 146. — 5. Káldi György, *A vasárnapokra való prédikációknak első része*. Pozsony, 1631. 213. — 6. Káldi, *id. mű*, 303. — 7. Simon Máté, *Vasárnapi prédikációk*. Vác, 1804. I. 53—55. — 8. Molnár János, *Egész esztendőnek vasárnapjára, és ünnepeire szolgáló prédikációk*. Pozsony és Kassa, 1777. 527. — 9. Csúzy Zsigmond, *Leleki éhséget enyhítő evangéliomi kölcsönnyöztöt három kenyer*. Pozsony, 1724. 160. — A templomban rendetlenkedők megfeddése régi-régi téma az egyházi irodalomban. Origenész: „Praesentes etiam in ecclesia positus non estis intenti, sed communes ex usu fabulas teritis, verbo Dei vel lectionibus divinis terga convertitis.” Origené, *Homélie sur la Genèse*. Sources Chrétiennes, N° 7 bis. Paris, 1976. 256. (Origenésznek ez a beszéde csak Rufinus latin fordításában maradt fenn.) Megtudjuk továbbá Origenésztől: a diakonus dolga volt ügyelni arra, hogy a templomban senki ne aludjék, beszélgessen vagy nevetgéljen. Origené, *Homélie sur Jérémie*. Sources Chrétiennes, N°232. I. 112. (Idézet a bevezető tanulmányban.) — 10. Pázmány Péter, *Bőjt V. vasárnapi prédikáció*. A prédikációk első kiadásában: 459. — 11. Káldi, *id. mű*, 304. — 12. Török Damascenus, *Vasárnapi és ünnepi prédikációk*. Eger, 1802. I. 255—256. — A rossz prédikációhallgató ellenben „úgy tér vissza a prédikációhallásból, mint valami szépen játszott komédiából, elmés tréfás játékból, csak azzal a haszonnal, hogy az időt el nem vesztegette”. Török D., *id. mű*, III. 169. — Más prédikátor szerint: rossz keresztények azok, „kiknek nem az Isten igéjére vagon gondjok, mellyet hintetet a lelki tanító, hogy azt szívekbe rejténék; hanem a tanító beszédinek módjára és fogyatkozására fordítják minden figyelmeteségeket; kémeink inkább, hogycsem hallgatók. Az hívságos komédiákat sem másképpen szokták ezek hallgatni, mint az Isten igéjét; sőt a szem-fül gyönyörködtető komédiajátékokat nagyobbra becstülük az üdvösséges lelki tanításoknál.” Stankovátsi Leóbold, *Vasárnapokra szolgáló prédikációk*. Első esztendő első része. Győr, 1789. 349. — 13. Illyés András, *Megrövidített Ige*. Bécs, 1696. II. 54. — 14. Csúzy Zsigmond, *Evangéliomi trombita*. Pozsony, 1724. 317. — 15. Taxonyi János, *Az emberek erkölcsének és az Isten igazságának tükérei*. Pozsony, é. n. (második kiadás), 481. Az első kiadás: Győr, 1740. — 16. Padányi Biró Márton, *Ünnep-napokon, Diaetáknak alkalmatosságával, egyéb jeles napokon mondott külömb-külobmbféle sok szép Prédikációk*. Győr, 1761. 854. — 17. Illyés András, *id. mű*, II. 54. — 18. Csúzy Zsigmond, *Leleki éhséget*... II. 161. — 19. Csete István, *Panegyrici sanctorum patronorum Regni Hungariae*. Ford. Gyalogi János. Kassa, 1754. 171. — 20. Csete István, *id. mű*, 172. — 21. Csete István, *id. mű*, 174.

Számunk szerzői

Jean-Marie Lustiger bíboros, Párizs érseke
 Maróth Miklós klasszika-filológus, egyetemi tanár, ELTE
 Martin Kämpchen német irodalomtörténész, India
 Lukácsy Sándor irodalomtörténész
 Rapcsányi László író, újságíró, a Magyar Rádió főmunkatársa
 Kosztolánczy Tibor egyetemi hallgató, ELTE
 Németh G. Béla irodalomtörténész, tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE
 Paul Ricoeur korunk egyik kiemelkedő keresztény gondolkodója
 Márton László író, műfordító
 Mohás Lívია író, pszichológus